

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА

Кафедра спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор науково-методичної роботи
Г.Б. Жильцов
" 04 " 09 2017 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Спецметодика формування елементарних математичних уявлень
напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»
(шифр і назва напрямку підготовки)
Спеціальність _____
(шифр і назва спеціальності)
Спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
інститут, факультет, відділення Інститут людини
(назва інституту, факультету, відділення)

2017 – 2018 навчальний рік

Робоча програма «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень» для студентів за напрямом підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (логопедія)»

Розробники: Олена Валеріївна Мартинчук, кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Катерина Олександрівна Тичина, викладач кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти Інституту людини Київського університету імені Бориса Грінченка

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти

Протокол від "06" вересня 2017 року № 1

Завідувач кафедри

О.В.Мартинчук

Розподіл годин звірено з робочим планом. Структура типова.

Заступник директора Інституту людини

Н. А. Клішевич

ЗМІСТ

Пояснювальна записка

Структура програми навчальної дисципліни

I. Опис предмета навчальної дисципліни

II. Тематичний план навчальної дисципліни

III. Програма

Змістовий модуль I. Науково-теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР

Змістовий модуль II. Зміст, методи та прийоми формування ЕМУ в різних вікових групах у дітей дошкільного віку з ПМР

Змістовий модуль III. Наступність у роботі ДНЗ, школи та сім'ї у формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень»

V. Плани практичних занять

VI. Завдання для самостійної роботи

Картка самостійної роботи студента

VII. Система поточного та підсумкового контролю

VIII. Методи навчання

IX. Методичне забезпечення курсу

X. Питання до іспиту

XI. Теми курсових

XII. Рекомендована література

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Робоча навчальна програма з дисципліни «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень» є нормативним документом Київського університету імені Бориса Грінченка, який розроблено кафедрою спеціальної психології, корекційної та інклюзивної освіти на основі освітньо-професійної програми підготовки першого (бакалаврського) рівня відповідно до навчального плану для напряму підготовки «Корекційна освіта (логопедія)» денної форми навчання.

Робочу навчальну програму укладено згідно з вимогами Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи (ЄКТС). Програма визначає обсяги знань, які повинен опанувати здобувач вищої освіти відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики, алгоритму вивчення навчального матеріалу дисципліни «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень», необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання навчальних досягнень здобувачів першого (бакалаврського) рівня.

Змістовий стрижень програми спрямований на реалізацію головної **мети курсу**: підготовка здобувачів вищої освіти до навчання математики дітей з тяжкими порушеннями мовлення.

Завдання:

- забезпечити професійну підготовку здобувачів першого (бакалаврського) рівня до організації роботи з розвитку елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з тяжкими порушеннями мовлення;
- навчити здобувачів першого (бакалаврського) рівня правильно формувати математичні уявлення у дошкільників за допомогою вироблених у них знань та вмінь;
- навчити здобувачів першого (бакалаврського) рівня складати конспекти заняття з формування елементарних математичних уявлень; розробляти та виготовляти дидактичні засоби, що дають змогу індивідуалізувати завдання; формувати уміння планувати та проводити заняття з елементарних математичних уявлень;
- здійснювати в процесі формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з вадами мовлення виховні та корекційно-розвивальні завдання.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач першого (бакалаврського) рівня повинен

знати: зміст, принципи, основні методи, прийоми та форми організації навчального процесу щодо формування елементарних математичних уявлень в умовах спеціального дошкільного закладу для дітей з тяжкими порушеннями мовлення;

вміти: використовувати методи і прийоми формування основних математичних знань, умінь та навичок у дітей з тяжкими порушеннями мовлення; визначати основні напрямки роботи, труднощі, які можуть виникнути на шляху її здійснення, творчо підходити до їхньої реалізації, враховуючи індивідуальні мовленнєві та пізнавальні можливості та здібності кожної дитини.

Вивчення дисципліни спрямоване на формування таких **професійних компетенцій**:

- розуміння значення комплексного підходу у наданні корекційних освітніх послуг;
- володіння сучасними уявленнями про принципи організації навчально-методичного забезпечення та механізми практичної роботи з дітьми дошкільного віку, які мають порушення мовлення, у процесі формування у них елементарних математичних уявлень;
- володіння сучасними уявленнями про завдання, напрями, зміст, методи, засоби, форми корекційної допомоги дітям дошкільного віку з порушеннями мовлення щодо формування у них елементарних математичних уявлень, про шляхи вирішення актуальних проблем корекційної освіти з логіко-математичного розвитку дошкільнят;

- здатність застосовувати сучасні освітні реабілітаційні інформаційні технології у роботі з логіко-математичного розвитку дітей дошкільного віку, які мають порушення мовленнєвого розвитку, в умовах закладів, служб, організацій, установ сфери освіти;
- здатність організовувати та здійснювати навчальну, корекційну, розвивальну та виховну роботу на заняттях з формування елементарних математичних уявлень з дітьми, які мають тяжкі порушення мовлення, з урахуванням структури порушення, вікових та індивідуальних особливостей осіб, вимог освітніх стандартів, програм навчання та виховання.

Після вивчення навчальної дисципліни здобувач першого (бакалаврського) рівня повинен продемонструвати такі *результати навчання*:

Здатність продемонструвати базові педагогічні знання з професії у процесі формування математичних уявлень у осіб з порушеннями психофізичного розвитку з урахуванням їхніх психофізичних, вікових особливостей та індивідуальних освітніх потреб у спеціальних та інклюзивних загальноосвітніх навчальних закладах;

Здатність продемонструвати на базовому рівні уміння визначати основні методи, прийоми та форми організації навчального процесу щодо формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ТПМ;

Здатність продемонструвати на базовому рівні знання про особливості засвоєння навчального програмового матеріалу з математики дітьми дошкільного віку з ТПМ і здатність до раціонального вибору і реалізації методик і технологій формування основних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ТПМ;

Здатність визначати основні напрями роботи, труднощі, які можуть виникнути на шляху її здійснення, творчо підходити до їхньої реалізації, враховуючи індивідуальні мовленнєві та пізнавальні можливості та здібності кожної дитини.

.Оволодіння на достатньому рівні навичками працювати самостійно (виконання завдань для самостійної роботи) та в групі (у процесі виконання завдань на практичних заняттях, під час педагогічної практики); умінням отримати результат у межах обмеженого часу з наголосом на професійну діяльність та унеможливлення плагіату.

Кількість годин, відведених навчальним планом на вивчення дисципліни, становить 126 год., із них: 16 год. – лекцій, 18 год. – практичних занять, 50 год. – самостійна робота, 6 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль. Вивчення студентами навчальної дисципліни "Спецметодика формування елементарних математичних уявлень" завершується іспитом.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. ОПИС ПРЕДМЕТА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
Кількість кредитів – 3,5	Галузь знань 0101 " Педагогічна освіта "	Нормативна
	Напрямок підготовки 6.010105 «Корекційна освіта (Логопедія)»	
Змістових модулів – 3	Освітньо-професійний рівень: перший (бакалаврський)	Рік підготовки
Загальна кількість годин – 126		4-й
		Семестр
		7-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 4		Лекції
		16 год.
		Практичні
		18 год.
		Самостійна робота
		51 год.
	Семестровий контроль	
	36 год.	
Вид контролю		
іспит		

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви теоретичних розділів	Кількість годин							
		Разом	Аудиторних	Лекцій	Практичних	Семінарських	Індивідуальна робота	Самостійна робота	Підсумковий контроль
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ З ПМР									
1.	Предмет та завдання, зміст спецметодики ФЕМУ у дітей з ПМР	11	6	2	4			5	
2.	Труднощі в оволодінні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР	9	4	2	2			5	
	Разом за модуль	22	10	4	6	0	0	10	2
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЗМІСТ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ЕМУ В РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ У ДІТЕЙ З ПМР									
3.	Формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР	10	4	2	2			6	
4.	Формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР	10	4	2	2			6	
5.	Формування уявлень про форму у дітей дошкільного віку з ПМР	10	4	2	2			6	
6.	Формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР	10	4	2	2			6	
	Разом за модуль	42	16	8	8	0	0	24	1
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III. НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ДНЗ, ШКОЛИ ТА СІМ'Ї З ФОРМУВАННЯ ЕМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПМР									
7.	Наступність у роботі дитячого навчального закладу і школи у формуванні елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР	14	4	2	2			10	
8.	Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї	11	4	2	2			7	
	Разом за модуль	26	8	4	4	0	0	17	2
	Семестровий контроль								36
	Разом	126	34	16	18	0	0	51	5

III. ПРОГРАМА

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ З ПМР

Лекція 1. Предмет, завдання, зміст спецметодики ФЕМУ. (2 год.)

Предмет, завдання, зміст спецметодики ФЕМУ. Методи та прийоми роботи з ФЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.

Практичне заняття 1. Сучасний погляд на формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з ПМР (2 год.)

Практичне заняття 2. Застосування дидактичних ігор та вправ у різних видах діяльності при формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Основні поняття теми: множина, натуральне число, нумерація, розмір, форма, величина, час, вага, маса.

Лекція 2. Труднощі в оволодінні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Загальна характеристика сформованих математичних уявлень у дітей з порушеннями мовлення. Особливості кількісних уявлень. Особливості уявлень про величину. Особливості уявлень про форму. Особливості просторових уявлень.

Практичне заняття № 3. Аналіз досвіду роботи вихователів логопедичних груп з формування ЕМУ (2 год.)

Основні поняття теми: множина, розмір, форма, величина, час, вага, маса.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЗМІСТ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ЕМУ В РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ У ДІТЕЙ З ПМР

Лекція 3. Формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР

Формування кількісних уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР. Вимоги до знань, умінь і навичок. Вимоги до розвитку мовлення. Знайомство з множиною. Порівняння множин.

Формування кількісних уявлень у дітей середнього дошкільного віку з ПМР. Повторення і поглиблення знань про множини. Навчання рахунку.

Формування кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку з ПМР. Вивчення натурального ряду чисел. Навчання рахунку. Вивчення часток. Навчання порядковому рахунку.

Практичне заняття № 4. Особливості формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Основні поняття теми: множина, додавання, переріз, віднімання.

Лекція 4. Формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Формування уявлень про величину у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР. Пропедевтика вивчення довжини. Вивчення довжини, ширини, висоти.

Формування уявлень про величину у дітей середнього дошкільного віку з ПМР. Повторення знань про величину. Порівняння предметів по довжині, ширині, висоті. Розвиток окоміру.

Формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку з ПМР. Порівняння предметів по довжині, ширині, висоті. Розвиток окоміру.

Практичне заняття № 5. Особливості формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Основні поняття теми: довжина, висота, ширина, величина.

Лекція 5. Формування уявлень про форму у дітей дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Формування уявлень про форму у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР. Вивчення геометричних тіл. Формування уявлення про коло. Формування уявлень про квадрат. Формування уявлень про трикутник.

Формування уявлень про форму у дітей середнього дошкільного віку з ПМР. Вивчення геометричних фігур. Формування уявлень про прямокутник. Вивчення геометричних тіл. Формування представлень про брус.

Формування уявлень про форму у дітей старшого дошкільного віку з ПМР. Формування уявлень про овал. Вивчення геометричних тіл. Вивчення куба й бруса. Формування уявлень про циліндр, конус і піраміду.

Практичне заняття № 6. Формування засвоєння знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури дітьми дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Основні поняття теми: форма, геометричне тіло.

Лекція 6. Формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Формування просторових та часових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР. Основні підходи до формування просторових уявлень. Формування уявлень про вертикальний просторовий напрямок. Формування уявлень про фронтальний просторовий напрямок. Формування уявлень про сагітальний просторовий напрямок. Вивчення просторових прийменників і прислівників. Формування уявлень про добу. Формування уявлень про рік і пори року.

Формування просторових та часових уявлень у дітей середнього дошкільного віку з ПМР. Формування уявлень про вертикальний просторовий напрямок. Формування уявлень про фронтальний просторовий напрямок. Формування уявлень про сагітальний просторовий напрямок. Вивчення питальних і просторових прислівників і прийменників. Формування вміння орієнтуватися на аркуші паперу. Формування уявлень про час.

Формування просторових та часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку з ПМР. Формування уявлень про просторові напрямки. Вивчення просторових прийменників і прислівників. Формування вміння орієнтуватися на аркуші паперу. Формування уявлень про час. Формування уявлень про пори року. Вивчення днів тижня. Розвиток почуття часу.

Практичне заняття № 7. Особливості формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Основні поняття теми: простір, час, просторовий напрямок, просторовий гнозис, доба.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ДНЗ, ШКОЛИ ТА СІМ'Ї З ФОРМУВАННЯ ЕМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПМР

Лекція 7. Наступність у роботі ДНЗ і школи у формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у дитячому садку. Наступність у змісті навчання математики. Наступність у методах навчання математики. Форми організації наступності дитячого садка і школи у навчанні математиці.

Практичне заняття № 8. Наступність у роботі ДНЗ і школи з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Основні поняття теми: вимога, зміст, навчання, метод, форма організації.

Лекція 8. Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї

Форми спільної роботи дитячого садка та сім'ї з питань математичного розвитку. Бесіда як основна форма взаємодії між вихователем та батьками з питань математичного розвитку. Орієнтовний зміст занять та бесід, спрямованих на математичний розвиток дитини в сім'ї.

Практичне заняття № 9. Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї (2 год.)

Основні поняття теми: бесіда, форма роботи, математичні здібності.

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень»

Разом: 126 год., із них: 16 год. – лекцій, 18 год. – практичних занять, 51 год. – самостійна робота, 5 год. – модульний контроль, 36 год. – семестровий контроль. 7 семестр закінчується складанням іспиту.

Модулі	Змістовий модуль I.			Змістовий модуль II.				Змістовий модуль III	
Назва модуля	Науково-теоретичні основи методики формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (55 балів)			Зміст, методи та прийоми формування ЕМУ в різних вікових групах у дітей дошкільного віку з ПМР (73 бали)				Наступність у роботі ДНЗ, школи та сім'ї з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (49 балів)	
Лекції	1		2	3	4	5	6	7	8
Теми лекцій	Предмет, завдання, зміст спецметодики ФЕМУ(1)		Труднощі в оволодінні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Формування уявлень про форму у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Наступність у роботі дитячого садка і школи у навчанні математиці(1)	Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї(1)
Практичні	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Теми практичних занять	Сучасний погляд на формування ЕМУ у дошкільників з ПМР (1)	Застосування дидактичних ігор та вправ у різних видах діяльності при формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР(1)	Аналіз досвіду роботи вихователів логопедичних груп з формування ЕМУ (1)	Особливості формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Особливості формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Формування засвоєння знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури дітьми дошкільного віку з ПМР (1)	Особливості формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Наступність у роботі ДНЗ і школи у формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (1)	Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї (1)
Бали за роб. на практ.з.	10 балів			10 балів		10 балів		10 балів	
Самост. робота	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)	(5 балів)
Мод. контр.	Модульна контрольна робота (25 балів)				Модульна контрольна робота (25 балів)			Модульна контрольна робота (25 балів)	
Підсумк. контр.	Іспит (40 балів)								

Всього: 177 бали; коеф. 2,95

V. ПЛАНИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I. НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ З ПМР

Практичне заняття 1. Сучасний погляд на формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з ПМР (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

Розділитись на 4 рівновеликі групи, опрацювати розділ «Математика» та зробити аналіз динаміки ускладнення навчальних освітніх завдань з формування ЕМУ чинної програми згідно Базового компонента дошкільної освіти (навчальна програма «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Я у Світі», «Впевнений старт», «Українське дошкілля», - за вибором студента)

План:

1. Презентація аналізу динаміки ускладнення навчальних освітніх завдань з формування ЕМУ чинних програм згідно Базового компонента дошкільної освіти. Проаналізувати динаміку ускладнення.
2. Зробити порівняльний аналіз чинних навчальних програм щодо формування ЕМУ у дітей дошкільного віку.

Практичне заняття 2. Застосування дидактичних ігор та вправ у різних видах діяльності при формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

Скласти план-фрагмент конспекту дидактичної гри або вправи за схемою(див. сам. роб.) з використанням наочного чи роздаткового матеріалу. (вікова група –за вибором студента).

План:

1. Проведення дидактичних ігор та вправ.
2. Обговорення та аналіз проведених дидактичних ігор та вправ.

Практичне заняття № 3. Аналіз досвіду роботи вихователів логопедичних груп з формування ЕМУ (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

Зробити аналіз роботи вихователя логопедичної групи з формування ЕМУ за схемою (див. сам. роб). Вікова група-за вибором студента.

План:

1. Презентація аналізів роботи вихователя логопедичної групи з формування ЕМУ.
2. Обговорення специфіки та труднощів, що виникають при формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II. ЗМІСТ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ЕМУ В РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ У ДІТЕЙ З ПМР

Практичне заняття 4. Особливості формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

- 1 . Опрацювати питання:

- методика формування уявлень про незалежність кількості від якісних ознак і просторового розташування предметів ,
- методика формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць ,
- методика навчання рахунку на дотик , за допомогою слухового і рухового аналізаторів,
- етапи і методи формування уявлень про відносини між числами ,
- етапи і методи формування умінь ділити предмети на рівні частини.

2 . Письмово підібрати приклади ситуацій :

- а) в повсякденному житті з формування уявлень про незалежність кількості від інших ознак предметів ,
- б) у процесі ознайомлення з навколишнім світом з формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць ,
- в) у процесі аплікації , ручної праці , конструювання з паперу з навчання діленню предметів на рівні частини ,
- г) у процесі музичних і фізкультурних занять по закріпленню навичок рахунку за допомогою слухового і рухового аналізаторів.

3. Письмово розробити фрагмент конспекта занять з метою:

- а) формування уявлень про числа та цифри,
- б) формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць.

4. Підготувати матеріал для проведення цих занять .

План

- 1. Розбір і аналіз ситуацій :
 - а) про незалежність кількості від інших ознак ,
 - б) про кількісний склад числа з окремих одиниць ,
 - в) про поділ предметів на рівні частини ,
 - г) про рахунок за допомогою слухового і рухового аналізаторів .
- 2. Методика проведення занять за участю різних аналізаторів.
- 3. Проведення фрагментів занять: «Формування уявлень про числа та цифри» , «Формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць ».

Практичне заняття №5. Особливості формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

1 . Опрацювати питання:

- методика навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою умовної мірки-посередника ;
- методика навчання порівнянню і виміру об'єктів за величиною за допомогою умовної мірки як одиниці виміру;
- методика розвитку окоміру ,
- методика формування уявлень про те, що величина (маса, довжина, об'єм, площа) не залежить від зміни форми предметів .

2 . Письмово підібрати приклади ситуацій :

- а) в процесі праці в природі з навчання порівнянню предметів за величиною ,
- б) у процесі зображувальної діяльності з розвитку окоміру ,
- в) у процесі зображувальної діяльності і конструювання з формування уявлень про незалежність величини (маси, довжини, об'єму, площі) від зміни форми предмета.

3. Письмово розробити фрагмент конспекту заняття з метою навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою :

- а) умовної мірки - посередника ,
- б) умовної мірки як одиниці виміру.

4. Підготувати матеріал для проведення цих занять.

План:

- 1. Розбір і аналіз ситуацій :

- а) порівняння предметів за величиною в процесі праці в природі ,
 - б) розвиток окоміру в процесі зображувальної діяльності,
 - в) про незалежність величини від зміни форми предмета.
2. Проведення занять з навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою:
- а) умовної мірки - посередника ,
 - б) умовної мірки як одиниці виміру.
3. Аналіз проведеної роботи.

Практичне заняття № 6. Формування засвоєння знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури дітьми дошкільного віку з ПМР. (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

1 . Опрацювати питання:

- етапи і методи формування уявлень про плоскі та об'ємні геометричні фігури;
- методика формування вміння складати фігури з паличок .

2. Письмово підібрати приклади ситуацій у процесі аплікації з ознайомлення :

- а) з трапецією ,
- б) з овалом .

4. Письмово навести приклади різноманітних ситуацій та скласти фрагмент конспекту для однієї з них з метою формування вміння визначати форму предметів у процесі ознайомлення з навколишнім світом.

План:

1. Розбір і аналіз ситуацій у процесі зображувальної та конструктивної діяльності :

- а) ознайомлення з трапецією,
- б) ознайомлення з овалом,
- в) складання фігур з паличок,
- б) ознайомлення з конусом,
- в) з ознайомлення з циліндром (конструювання з паперу).

2. Проведення занять з метою формування вміння визначати форму предметів у процесі ознайомлення з навколишнім світом.

3. Аналіз роботи.

Практичне заняття № 7. Особливості формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

1 .Опрацювати теоретичні питання з теми.

2. Письмово підібрати приклади ситуацій у процесі :

- а) фізкультурних занять з формування умінь розрізняти праву і ліву сторони свого тіла,
- б) зображувальної діяльності з формування умінь орієнтуватися в двомірному просторі,
- в) ознайомлення з природою навколишнього світу з формування уявлень про послідовність пір року,
- г) читання творів художньої літератури з формування уявлень про добу або про поняття « вчора - сьогодні - завтра» .

3. Письмово розробити фрагмент конспекту заняття з метою формування уявлень :

- а) про послідовність пір року ,
- б) про добу ,
- в) про « вчора - сьогодні - завтра».

План:

1. Розбір і аналіз ситуацій:

- а) розрізнення правого і лівого боків свого тіла ,
- б) орієнтування в двомірному просторі,

в) ознайомлення з природою навколишнього світу з формування уявлень про послідовність пір року,

г) читання творів художньої літератури з формування уявлень про добу або про поняття « вчора - сьогодні - завтра» .

2. Проведення занять:

«Формування уявлень про послідовність пір року» ,

«Формування уявлень про добу» ,

«Формування уявлень про « вчора - сьогодні – завтра».

3. Аналіз роботи.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ III.

НАСТУПНІСТЬ У РОБОТІ ДНЗ, ШКОЛИ ТА СІМ'Ї З ФОРМУВАННЯ ЕМУ У ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПМР

Практичне заняття № 8. Наступність у роботі ДНЗ і школи з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР(2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

1 . Опрацювати теоретичні питання з теми:

- Вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у дитячому садку.
- Наступність у змісті навчання математики.
- Наступність у методах навчання математики.
- Форми організації наступності дитячого садка і школи у навчанні математиці.

2. Письмово скласти план взаємодії ДНЗ і ЗОШ з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР

План:

1. Презентація плану взаємодії ДНЗ і ЗОШ з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.
2. Аналіз роботи.

Практичне заняття № 9. Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї. (2 год.)

Під час підготовки до заняття студентам необхідно:

1 . Опрацювати теоретичні питання з теми:

- Форми спільної роботи дитячого садка та сім'ї з питань математичного розвитку.
- Бесіда як основна форма взаємодії між вихователем та батьками з питань математичного розвитку.

2.Письмово скласти пам'ятку для батьків «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР»(вікова група за вибором студента).

3.Письмово розробити фрагмент батьківських зборів на тему: «Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї».

План:

1. Презентація пам'ятки для батьків «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР».
2. Проведення фрагменту батьківських зборів на тему: «Математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї».
3. Аналіз проведеної роботи.

VI. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ I.
НАУКОВО-ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ МЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ
ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ У ДІТЕЙ З ПМР

Тема 1. Сучасний погляд на формування елементарних математичних уявлень у дошкільників з ПМР (5 год.)

Завдання:

Зробіть аналіз динаміки ускладнення навчальних освітніх завдань з формування ЕМУ чинної програми згідно Базового компонента дошкільної освіти (навчальна програма «Дитина», «Дитина в дошкільні роки», «Я у Світі», «Впевнений старт», «Українське довілля», - за вибором студента). Данні занесіть у подану нижче таблицю.

3 – 4 роки				
Кількісні уявлення	Уявлення про величину	Геометричні уявлення	Просторові уявлення	Часові уявлення
4 – 5 років				
5 -6 років				

Форма подання: у вигляді таблиці.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 2. Застосування дидактичних ігор та вправ у різних видах діяльності при формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (5 год.)

Завдання:

Складіть план-фрагмент конспекту дидактичної гри або вправи за схемою нижче поданою з використанням наочного чи роздаткового матеріалу (вікова група – за вибором студента).

Схема плану фрагменту конспекту дидактичної гри:

1. Назва.
2. Ігрова мета.
3. Дидактична мета.
4. Матеріал, який використовується.
5. Попередня робота.
6. Ігрові дії.
7. Ігрові правила (алгоритм пояснення вихователя, як грати в цю гру).
8. Ігровий результат (що отримує дитина, якщо правильно виконує ігрові правила).
9. Методичні вказівки.
10. Можливі варіанти, оптимальна кількість дітей, вікова група.

Форма подання: у вигляді плану фрагменту конспекту гри.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 3. Аналіз досвіду роботи вихователів логопедичних груп з формування ЕМУ (5 год.)

Завдання:

Зробіть аналіз роботи вихователя логопедичної групи з формування ЕМУ за нижче поданою схемою (вікова група – за вибором студента).

Схема аналізу досвіду роботи вихователя:

- 1.Тема.
- 2.Мета.
- 3.Основні форми роботи.
- 4.Основні методи та прийоми роботи.

5. Труднощі, що виникали при формуванні елементарних математичних уявлень.

Форма подання: у вигляді таблиці, вільного опису.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ II.

ЗМІСТ, МЕТОДИ ТА ПРИЙОМИ ФОРМУВАННЯ ЕМУ В РІЗНИХ ВІКОВИХ ГРУПАХ У ДІТЕЙ З ПМР

Тема 4. Особливості формування кількісних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (5 год.)

Завдання:

1. Письмово підберіть приклад ситуації (*ситуація за вибором студента*):
 - а) в повсякденному житті з формування уявлень про незалежність кількості від інших ознак предметів,
 - б) у процесі ознайомлення з навколишнім світом з формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць,
 - в) у процесі аплікації, ручної праці, конструювання з паперу з навчання діленню предметів на рівні частини,
 - г) у процесі музичних і фізкультурних занять по закріпленню навичок рахунку за допомогою слухового і рухового аналізаторів.
2. Письмово розробіть фрагмент конспекту занять з метою (*відповідно до описаної вище ситуації*):
 - а) формування уявлень про числа та цифри,
 - б) формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 5. Особливості формування уявлень про величину у дітей дошкільного віку з ПМР. (5 год.)

Завдання:

1. Письмово доберіть приклад ситуації (*ситуація за вибором студента*):
 - а) у процесі праці в природі з навчання порівнянню предметів за величиною ,
 - б) у процесі зображувальної діяльності з розвитку окоміру ,
 - в) у процесі зображувальної діяльності і конструювання з формування уявлень про незалежність величини (маси , довжини , об'єму, площі) від зміни форми предмета .
2. Письмово розробіть фрагмент конспекту заняття з метою навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою :
 - а) умовної мірки - посередника ,
 - б) умовної мірки як одиниці виміру.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 6. Формування засвоєння знань про плоскі та об'ємні геометричні фігури дітьми дошкільного віку з ПМР. (5 год.)

Завдання:

1. Письмово підберіть приклад ситуації у процесі аплікації з ознайомлення (*ситуація за вибором студента*):
 - а) з трапецією ,

б) з овалом .

2. Складіть фрагмент конспекту відповідно підібраній ситуації з метою формування вміння визначати форму предметів у процесі ознайомлення з навколишнім світом.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Тема 7. Особливості формування просторових та часових уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР (5 год.)

Завдання:

1. Письмово підберіть приклад ситуацій у процесі (*ситуація за вибором студента*):

а) фізкультурних занять з формування умінь розрізняти праву і ліву сторони свого тіла ,

б) зображувальної діяльності з формування умінь орієнтуватися в двомірному просторі.

в) ознайомлення з природою навколишнього світу з формування уявлень про послідовність пір року,

г) читання творів художньої літератури з формування уявлень про добу або про поняття « вчора - сьогодні - завтра» .

3. Письмово розробіть фрагмент конспекту заняття з метою формування уявлень :

а) про послідовність пір року ,

б) про добу ,

в) про « вчора - сьогодні - завтра».

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ III. ОКРЕМІ ПИТАННЯ СПЕЦМЕТОДИКИ ФОРМУВАННЯ ЕМУ

Тема 8. Наступність у роботі ДНЗ і школи у формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР (5 год.)

Завдання:

Письмово складіть план взаємодії ДНЗ і ЗОШ з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

Рекомендована література: 11, 15.

Тема 9. Логіко-математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї. (5 год.)

Завдання:

1. Письмово складіть пам'ятку для батьків «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР»(вікова група за вибором студента).

3.Письмово розробіть фрагмент батьківських зборів на тему: «Логіко-математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї» (вікова група за вибором студента).

Критерії оцінювання: змістовність, логічність, структурованість.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАТЬ

Навчальні досягнення студентів із дисципліни «Спецметодика формування елементарних математичних уявлень» оцінюються за Європейсько. кредитно трансферно-накопичувальною системою (ЄКТС), в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок; розширення кількості підсумкових балів до 100.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти (п. IV), де зазначено види й терміни контролю.

Таблиця 7.1

**Система оцінювання навчальних досягнень студентів з дисципліни
«Спецметодика формування елементарних математичних уявлень»**

Вид діяльності	Бал	∑ балів
1. Відвідування лекцій	1	8
2. Відвідування практичних занять	1	9
3. Виконання практичних занять	4	40
4. Самостійна робота	5	45
5. Виконання модульної контрольної роботи	25	75
РАЗОМ БАЛІВ		177
РОЗРАХУНОК КОЕФІЦІЄНТУ		177:60 = 2,95
ІСПИТ		40

У процесі оцінювання навчальних досягнень студентів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, фронтальне опитування, співбесіда, іспит.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове тестування; підсумкове письмове тестування, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Результати навчання студентів щодо опанування навчальної дисципліни оцінюються за 100-бальною шкалою. Переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в шкалу за системою ЄКТС здійснюється за наступною схемою, що подана у табл. 7.2.

**Порядок переведення результатів, отриманих за 100-бальною шкалою оцінювання в
шкалу за системою ЄКТС**

Таблиця 7.2

Оцінка ЄКТС	Оцінка за шкалою Університету	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу з, можливими, незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)

F	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
Fx	1-34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

Кожний модуль включає бали за поточну роботу студента на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, модульної контрольної роботи.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1) За джерелом інформації:

- *Словесні:* лекція (традиційна, проблемна) із застосуванням комп'ютерних інформаційних технологій (PowerPoint – Презентація), семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні:* спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні:* виконання практичних робіт.

2) За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3) За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4) За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проєктів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1) Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

- ✓ робоча навчальна програма;
- ✓ навчальні посібники;
- ✓ опорні фрагменти конспектів лекцій;
- ✓ схематична наочність;
- ✓ засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю).

X. ПИТАННЯ ДО ІСПИТУ

Питання репродуктивного характеру:

1. Визначте предмет, об'єкт та завдання спецметодики ФЕМУ.
2. Охарактеризуйте зміст спецметодики ФЕМУ.
3. Назвіть методи та прийоми роботи з ФЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР, охарактеризуйте ті методи, які найдоцільніше застосовувати в роботі з дітьми-логопаатами.
4. Розкрийте обсяг знань, умінь і навичок з формування елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку за Базовим компонентом дошкільної освіти.

5. Розкрийте обсяг програмових вимог з формування елементарних математичних уявлень за програмою виховання і навчання дітей від 2 до 6(7) років «Дитина».
6. Дайте загальну характеристику сформованим математичним уявленням у дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.
7. Назвіть програмові вимоги до обсягу математичних знань, умінь і навичок дітей молодшого дошкільного віку з ПМР.
8. Назвіть вимоги до збагачення словника і формування граматичних конструкцій на заняттях з ФЕМУ дітей молодшого дошкільного віку з ПМР.
9. Назвіть програмові вимоги до обсягу математичних знань, умінь і навичок дітей середнього дошкільного віку з ПМР.
10. Назвіть вимоги до збагачення словника і формування граматичних конструкцій на заняттях з ФЕМУ дітей середнього дошкільного віку з ПМР.
11. Назвіть програмові вимоги до обсягу математичних знань, умінь і навичок дітей старшого дошкільного віку з ПМР.
12. Назвіть вимоги до збагачення словника і формування граматичних конструкцій на заняттях з ФЕМУ дітей старшого дошкільного віку з ПМР.
13. Охарактеризуйте вимоги сучасної початкової школи до математичної підготовки дітей у дитячому садку.
14. Розкрийте наступність ДНЗ та школи у змісті формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.
15. Розкрийте наступність ДНЗ та школи у методах формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.
16. Назвіть форми організації наступності ДНЗ та школи у формуванні ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР, дайте характеристику основним.
17. Розкрийте форми спільної роботи дитячого садка та сім'ї з питань логіко-математичного розвитку дитини з ПМР.
18. Дайте характеристику бесіді як основній формі взаємодії між вихователем та батьками з питань логіко-математичного розвитку дитини з ПМР.

Питання аналітичного характеру:

19. Праналізуйте знайомство з множиною на заняттях з ФЕМУ дітей молодшого дошкільного віку з ПМР. Прослідкуйте динаміку ускладнення навчального матеріалу при вивченні довжини на заняттях з формування ЕМУ.
20. Прослідкуйте динаміку ускладнення навчального матеріалу при вивченні множини на заняттях з формування ЕМУ.
21. Дайте порівняльну характеристику методики вивчення геометричних тіл на заняттях з ФЕМУ у дітей молодшого та середнього дошкільного віку з ПМР.
22. Порівняйте вивчення геометричних тіл на заняттях з ФЕМУ у дітей середнього та старшого дошкільного віку з ПМР.
23. Проаналізуйте основні підходи до формування просторових уявлень на заняттях з ФЕМУ у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР.
24. Проаналізуйте основні підходи до формування просторових уявлень на заняттях з ФЕМУ у дітей середнього дошкільного віку з ПМР.
25. Проаналізуйте основні підходи до формування просторових уявлень на заняттях з ФЕМУ у дітей старшого дошкільного віку з ПМР.
26. Прослідкуйте динаміку ускладнення навчального матеріалу при формуванні просторових уявлень на заняттях з ФЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.

27. Прослідкуйте динаміку ускладнення навчального матеріалу при формуванні часових уявлень на заняттях з ФЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.
28. Проаналізуйте основні підходи до вивчення просторових прийменників і прислівників на заняттях з ФЕМУ дітей молодшого дошкільного віку з ПМР.
29. Порівняйте формування уявлень про добу на заняттях з ФЕМУ у дітей молодшого та середнього дошкільного віку з ПМР.
30. Порівняйте формування уявлень про добу на заняттях з ФЕМУ у дітей середнього та старшого дошкільного віку з ПМР.
31. Порівняйте формування уявлень про рік і пори року на заняттях з ФЕМУ у дітей молодшого та середнього дошкільного віку з ПМР.
32. Порівняйте формування уявлень про рік і пори року на заняттях з ФЕМУ у дітей середнього та старшого дошкільного віку з ПМР.
33. Проаналізуйте основні підходи до розвитку окоміру на заняттях з ФЕМУ у дітей середнього дошкільного віку з ПМР.
34. Проаналізуйте основні підходи до розвитку окоміру на заняттях з ФЕМУ у дітей старшого дошкільного віку з ПМР.
35. Проаналізуйте основні підходи до формування вміння орієнтуватися на аркуші паперу на заняттях з ФЕМУ у дітей старшого дошкільного віку з ПМР.

Питання творчого характеру:

1. Складіть план-конспект дидактичної гри «Доба, шикуйсь!» на закріплення уявлень про послідовність частин доби і розуміння того, що доба може починатися з будь-якої своєї частини.
2. Розробіть фрагмент заняття з формування уявлень про незалежність кількості від інших ознак предметів.
3. Розробіть план-конспект спостереження з формування уявлень про кількісний склад числа з окремих одиниць.
4. Розробіть фрагмент заняття з аплікації щодо навчання діленню предметів на рівні частини (вікова група дітей на вибір студента).
5. Розробіть фрагмент заняття з ручної праці щодо навчання діленню предметів на рівні частини.
6. Розробіть фрагмент заняття з конструювання з паперу щодо навчання діленню предметів на рівні частини (вікова група дітей на вибір студента).
7. Розробіть фрагмент заняття з фізкультури щодо закріплення навичок рахунку за допомогою слухового і рухового аналізаторів (вікова група дітей на вибір студента)..
8. Розробіть фрагмент конспекту заняття з метою навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою умовної мірки –посередника (вікова група дітей на вибір студента).
9. Розробіть фрагмент конспекту заняття з метою навчання порівнянню об'єктів за величиною за допомогою умовної мірки як одиниці виміру (вікова група дітей на вибір студента)..
10. Розробіть фрагмент заняття з аплікації з ознайомлення з трапецією (вікова група дітей на вибір студента)..
11. Розробіть фрагмент заняття з аплікації з ознайомлення з овалом (вікова група дітей на вибір студента)..
12. Розробіть фрагмент конспекту заняття з метою формування уявлень про послідовність пір року (вікова група дітей на вибір студента)..

13. Розробіть фрагмент конспекту заняття з метою формування уявлень про добу (вікова група дітей на вибір студента)..
14. Розробіть фрагмент конспекту заняття з метою формування уявлень про поняття «вчора - сьогодні - завтра» (вікова група дітей на вибір студента)..
15. Складіть пам'ятку для батьків «Формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку з ПМР» (вікова група за вибором студента).
16. Розробіть фрагмент батьківських зборів на тему: «Логіко-математичний розвиток дитини дошкільного віку з ПМР в сім'ї» (вікова група за вибором студента).
17. Складіть план взаємодії ДНЗ і ЗОШ з формування ЕМУ у дітей дошкільного віку з ПМР.

XI. ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ

1. Особливості формування кількісних уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
2. Особливості формування кількісних уявлень у дітей середнього дошкільного віку з ПМР
3. Особливості формування кількісних уявлень у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
4. Особливості формування уявлень про величину у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
5. Особливості формування уявлень про величину у дітей середнього дошкільного віку з ПМР
6. Особливості формування уявлень про величину у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
7. Особливості формування уявлень про форму у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
8. Особливості формування уявлень про форму у дітей середнього дошкільного віку з ПМР
9. Особливості формування уявлень про форму у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
10. Особливості формування просторових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
11. Особливості формування просторових уявлень у дітей середнього дошкільного віку з ПМР
12. Особливості формування просторових уявлень у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
13. Особливості формування часових уявлень у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
14. Особливості формування часових уявлень у дітей середнього дошкільного віку з ПМР
15. Особливості формування часових уявлень у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
16. Особливості розвитку здібностей до просторового моделювання у дітей старшого дошкільного віку з ПМР
17. Особливості розвитку математичного мовлення дітей молодшого дошкільного віку з ПМР в процесі навчання математиці.
18. Особливості розвитку математичного мовлення дітей середнього дошкільного віку з ПМР в процесі навчання математиці.
19. Особливості розвитку математичного мовлення дітей старшого дошкільного віку з ПМР в процесі навчання математиці.
20. Особливості формування уявлень про множину предметів у дітей молодшого дошкільного віку з ПМР
21. Особливості формування навичок лічби у дітей старшого дошкільного віку з ПМР.
22. Особливості розвитку логіко-математичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку з ПМР засобами дидактичних ігор
23. Особливості розвитку логіко-математичних здібностей у дітей старшого дошкільного віку з ПМР в сім'ї.
24. Особливості розвитку окоміру дітей середнього дошкільного віку з ПМР в процесі навчання математиці.
25. Особливості розвитку окоміру дітей старшого дошкільного віку з ПМР в процесі навчання математиці.

XII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Белошистая. А.В. Математика вокруг тебя. Методические рекомендации для организации занятий с детьми 4-5 лет. – М.: Издательство «Ювента», 2007. – 40с.:ил.
2. Белошистая. А.В. Формирование и развитие математических способностей дошкольников: Вопросы теории и практики: Курс лекций для студ. Дошк. Факультетов высш. Учеб. Заведений. – М.: Гуманит. Изд. Центр ВЛАДОС, 2003. – 400с.:ил.
3. Дитина. Програма навчання і виховання дітей дошкільного віку від двох до семи років / Наук. кер. Програмою: О.В. Проскура, Л.П. Кочина, В.У. Кузьменко, Н.В. Кудикіна. – К.: Київськ. ун-т імені Бориса Грінченка, 2016.
4. Іщенко Л. В. Спеціальна методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку : навч.-метод. посіб. / Л. В. Іщенко. –Умань : Видавничо-поліграфічний центр «Візаві», 2016. – 84 с. –Бібліогр. : с. 42.
5. Кібальна К. О. Особливості стану сформованості просторових уявлень дітей старшого дошкільного віку із ПМР / К. О. Кібальна, С. С. Попович. // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського. Педагогічні науки: Зб. наук. праць. – 2015. – №2 (49). – С. 71–77. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/9898/>
6. Коваленко, Олена Володимирівна. Індивідуальний підхід до формування логіко-математичної компетентності дошкільників // Вихователь-методист дошкільного закладу – 2016. - №5. - С. 44-47. – Режим доступу: <http://elibrary.kubg.edu.ua/14827/>
7. Носенко Ю.Г. Зарубіжний досвід використання інформаційно-комунікаційних технологій в інклюзивній дошкільній освіті / Носенко Ю.Г., Матюх Ж.В. // Нова педагогічна думка : наук.-метод. журнал. – № 4. – 2015. – С. 95-102.
8. Обучение математике детей дошкольного возраста с нарушением речи [Текст] : метод. пособие / А. В. Калинин. - Москва : Айрис-пресс, 2005. - 218 с.
9. Щербакова К. Й. Теорія і методика математичного розвитку. 2005. Євр. Університет.- 261с.

Додаткова:

1. Дитина в дошкільні роки. Програма розвитку, навчання та виховання дітей. – Запоріжжя: ЛПДС, 2000. – 268с.:іл.
2. Дуева, Т. И. Особенности математических представлений детей с нарушениями речи / Т. И. Дуева // Ученые записки. Электронный научный журнал Курского государственного университета. - 2010. - № 4. - С. 197-199.
3. Крутій К.Л. Розвиваємо у дитини мовлення, інтелект і здібності. – Запоріжжя: ЛПДС. Лтд, 1999. – 60с.
4. Математическая подготовка детей в дошкольных учреждениях. Сост. В.В.Данилова. – М.: Просвещение, 1987. – 175с.
5. Піроженко Т. Психічний розвиток дитини дошкільного віку. Запоріжжя, 2003.- 123с.

Електронні ресурси:

1. Щербакова К. Й. Теорія і методика математичного розвитку. 2005. Євр. Університет.- 261с [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://umanpedcollege.at.ua/SR/DO/IMFEMU/posibnik_metodika_formuvannja_elementarnikh_m_ atema.pdf

2. С. Дендебера. Формування логіко-математичних уявлень дітей дошкільного віку. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://nashaucება.ru/docs/7/6273/conv_1/file1.pdf#page=61

3. Жигайло О. Підготовка до школи – один з найважливіших аспектів логіко-математичного розвитку дошкільника. [Електронний ресурс] – Режим доступу:

http://youngestscientists.bl.ee/AQGS/2013_6-2/pedagogy/50-56.pdf

4. **<https://vchy.com.ua/matematika>**